

ingediend op **13-H** (2023-2024) – Nr. 1
27 oktober 2023 (2023-2024)

Beleids- en begrotingstoelichting

Dierenwelzijn

Begroting 2024

I. INHOUDSTAFEL

I. INHOUDSTAFEL.....	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	4
III. SAMENVATTING.....	5
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	6
1. Transversale en horizontale doelstellingen.....	6
Niet van toepassing.	6
2. Overkoepelende strategische doelstellingen.....	6
Niet van toepassing.	6
V. BELEIDSVELD DIERENWELZIJN	7
1. ISE DIERENWELZIJN	7
1.1 Strategische en operationele doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement	8
SD 1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren.....	8
OD 1: Uitwerken van een Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn.....	8
OD 2: Verhogen van de transparantie van de aanvoer van honden uit het buitenland	8
OD 3: Onnodige belemmeringen voor de kweek en handel in onder meer assistentiehonden en honden voor politie en leger wegwerken.....	9
OD 4: Aan banden leggen van de handel in producten bestemd voor dieren die hiervoor niet geschikt zijn.....	9
OD 5: Versterken van het dierenwelzijnsbeleid op lokaal niveau.....	9
OD 6: Naar een uitdoving van het gebruik van paarden en pony's op kermissen	9
OD 7: Vlaanderen neemt het voortouw op Europees niveau.....	9
OD 8: Aanpassing van de normen voor de huisvesting van fokkonijnen voor vleesproductie.....	9
OD 9: Aanpassen van het uitdoofbeleid voor pelsdierkwekerijen en houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding aan de Europese regels aangaande staatssteun in de landbouwsector.....	10
OD 10: Beschutting voor dieren op weiden.....	10
OD 11: Toewerken naar het einde van de onverdoofde chirurgische castratie van biggen	10
OD 12: Verplichte bedwelming van volwassen runderen.....	10
OD 13: Ondersteunen van mobiele slachthuizen	11
OD 14: Streven naar een uitfasering van kooisystemen voor het houden van pluimvee	11
OD 15: Onderzoek naar de herziening van de minimumnormen voor het houden van zoogdieren en vogels in dierentuinen	11

OD 16: Onderzoek en overleg m.b.t. de uitdoving van het houden van dolfijnen in gevangenschap.....	11
OD 17: Benoeming van de leden van de Vlaamse Dierentuinencommissie	12
OD 18: Stimuleren van alternatieven voor dierproeven	12
OD 19: Ontsluiten van bestaande kennis over alternatieve methoden voor dierproeven	12
OD 20: Opstarten van een ronde tafel met het oog op de vermindering van het proefdiergebruik.....	12
OD 21: Versterking van de interne controlemechanismen op het gebruik van proefdieren en hun welzijn.....	12
OD 22: Benoeming van de leden van de Vlaamse Proefdierencommissie	13
OD 23: Valoriseren van het werk van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn	13
OD 24: Benoeming van de leden van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn	13
OD 25: Onderbrengen van de fokkerijreglementering katten en honden onder de bevoegdheid van de Minister van Dierenwelzijn	13
SD 2: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn	13
OD 26: Sensibilisering op maat	13
SD 27: Het ontwikkelen van een dierenwelzijnslabel voor producten van dierlijke oorsprong.....	13
SD 3: Waken over een kordaat controle- en handhavingsbeleid	14
OD 28: Investeren in een degelijk controle- en handhavingsbeleid	14
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	14
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	15
1.3.2. DAB's	20
1.3.3. Overige entiteiten onder gezag	20
1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht.....	20
VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	21
VII. LIJST MET AFKORTINGEN	22
VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	23

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

2024 wordt de bekroning van een regeerperiode én een volledig decennium waarin we Dierenwelzijn op Vlaams niveau hebben uitgebouwd tot een volwaardige en ernstige bevoegdheid met een doortastend beleid.

Zo zetten we in 2024 de kroon op heel veel werk met de invoering van onze nieuwe Vlaamse Codex Dierenwelzijn. We brengen niet alleen bestaande regelgeving samen: we voegen ook veel nieuwe beschermingsmaatregelen in om het dierenwelzijn gevoelig te versterken. Het is een ambitieus werkstuk geworden, waarmee we de bescherming van dieren structureel uitbreiden. In 2024 starten we met de implementatie van de uitvoeringsbesluiten van de nieuwe regelgevende bepalingen opgenomen in de Codex.

In 2024 zullen we Vlaanderen ook internationaal positioneren als voortrekker op het gebied van Dierenwelzijn. We grijpen het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie aan om Dierenwelzijn hoog op de Europese agenda te zetten. Het is tijd dat Dierenwelzijn ook op Europees niveau een volwaardige bevoegdheid wordt, net zoals het dat geworden is binnen Vlaanderen. Ik blijf dan ook ijveren voor een sterk dierenwelzijnskader op Europees niveau.

We rusten nooit op onze lauweren. Integendeel: in 2024 pakken we complexe en gevoelige dossiers vast. Zo ondersteunen we de ontwikkeling van een Vlaams dierenwelzijnslabel: nog een werk van vele jaren dat stilaan klaargestoomd wordt voor operationalisering. Het dierenwelzijnslabel moet ervoor zorgen dat alle consumenten de nodige informatie hebben om diervriendelijke keuzes te maken bij hun aankopen. Zo versterken we uiteindelijk ook het welzijn van de landbouwhuisdieren. We zetten ons ook in voor de proefdieren, via de rondetafelgesprekken met een brede waaier van stakeholders en het nieuwe actieplan om het proefdiergebruik in Vlaanderen te verminderen ten uitvoer gebracht.

Het blijft ook in 2024 niet bij mooie woorden of vrome voornemens: we voorzien opnieuw het nodige geld. Het budget voor dierenwelzijn is sinds de regionalisering keer op keer gestegen en ook in 2024 groeien de middelen verder aan. Het dierenbudget is zo meer dan vertienvoudigd: geen enkel andere beleidsdomein doet ons dat na. We zorgen ervoor dat de extra middelen ten goede komen aan dieren en diegenen die zorgen voor dieren, waaronder onze dierenasielen. Sinds de invoering van de structurele financiële steun voor asielen in 2021 steeg het budget voor dierenasielen jaar na jaar verder.

Op amper 10 jaar tijd hebben we in Vlaanderen bewezen hoezeer we als samenleving geëvolueerd zijn. We zijn veel meer belang gaan hechten aan Dierenwelzijn en we hebben daar ook beleid aan gekoppeld. Het onderwerp staat nu hoog op de politieke agenda – en dat zal zo blijven. In 2024 zullen we dat nogmaals bewijzen.

III. SAMENVATTING

In 2024 wordt verder ingezet op het ontwikkelen, uitdragen en handhaven van een breed, gedragen dierenwelzijnsbeleid. Naast de recurrente processen en de dagelijkse werking, wordt ingezet op verbeteringen op het vlak van dierenwelzijn voor alle diergroepen. Een belangrijke focus ligt hierbij op het verder doorlopen van het regelgevend proces voor de totstandkoming van de Vlaamse Dierenwelzijnscode, die de nodige basis moet bieden voor een degelijk en toekomstgericht beleid. Een tweede groot lopend project is de verderzetting van de rondetafelgesprekken om te komen tot een gedragen actieplan om het proefdiergebruik in Vlaanderen te verminderen.

Deze beleids- en begrotingstoelichting (BBT) heeft betrekking op alle activiteiten en begrotingskredieten van het beleidsdomein Omgeving binnen de bevoegdheden van het beleidsveld Dierenwelzijn.

In de volgende tabel vindt u het overzicht terug van de totaliteit van de begrotingskredieten die in deze BBT aan bod komen.

TOTAAL – DIERENWELZIJN, excl. apparaatsuitgaven

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	0	1.056	0	6.088	14.440
Bijstelling BO 2024	0	0	0	1.750	-4.882
BO 2024	0	1.056	0	7.838	9.558

Het beleidsveld Dierenwelzijn omvat slechts 1 begrotingsprogramma Dierenwelzijn met begrotingscode QF. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de budgetten binnen dit beleidsveld.

De apparaatskredieten binnen het programma QA die ingezet worden voor de activiteiten van het departement Omgeving binnen het beleidsveld Dierenwelzijn, worden afzonderlijk besproken onder deel V Apparaatskredieten van deze BBT.

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN**1. Transversale en horizontale doelstellingen**

Niet van toepassing.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Niet van toepassing.

V. BELEIDSVELD DIERENWELZIJN

Het beleidsveld Dierenwelzijn omvat slechts 1 ISE, ISE Dierenwelzijn met begrotingscode M. Binnen dit ISE is er dus ook slechts 1 begrotingsprogramma QF. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de taken en budgetten binnen dit beleidsveld.

1. ISE DIERENWELZIJN

Prestatie-indicator 1	
Benaming	Aantal uitgevoerde controles op de naleving van de regelgeving m.b.t. dierenwelzijn.
Definitie	Weergave van het aantal uitgevoerde controles op de naleving van de regelgeving m.b.t. dierenwelzijn in Vlaanderen over een periode van twaalf opeenvolgende maanden. Deze controles worden uitgevoerd door de inspecteurs en/of controleurs van de afdeling Dierenwelzijn van het departement Omgeving.
Relevantie	De indicator geeft aan hoeveel controles konden worden uitgevoerd over een periode van twaalf opeenvolgende maanden met de beschikbare capaciteit aan inspecteurs en controleurs van Dierenwelzijn Vlaanderen. Dit cijfer en de trend geeft een indicatie over de kans dat inbreuken worden opgespoord en desgevallend kunnen worden vastgesteld en gesanctioneerd. Naast het aantal is uiteraard de inhoud van de controle minstens even belangrijk, doch dit is niet via een indicator eenduidig te bepalen. De aanwezigheid van Dierenwelzijn Vlaanderen op het terrein kan een ontradend effect hebben voor potentiële daders.
Link met de ISE	- SD 3: Waken over een kordaat controle- en handhavingsbeleid - OD 28: Investeren in een degelijk controle- en handhavingsbeleid
Berekeningswijze	De afdeling Dierenwelzijn registreert de uitgevoerde controles van alle inspecteurs en controleurs en kan vervolgens deze cijfers rapporteren.
Tijdsperspectief	De cijfers worden bijgehouden over een periode van 12 opeenvolgende maanden, telkens te rekenen van 1 januari tot 31 december van een jaar.
Bron	De cijfers worden permanent bijgehouden in een databank van de afdeling Dierenwelzijn. Vanuit deze databank kunnen de nodige berekeningen gemaakt worden om jaarlijks de cijfers inzake de uitgevoerde controles te rapporteren.

Prestatie-indicator 2	
Benaming	Aantal bezoekers van de verschillende specifieke websites die in beheer zijn van de afdeling Dierenwelzijn van het departement Omgeving.
Definitie	Weergave van het jaarlijkse aantal bezoekers van de verschillende websites die de afdeling Dierenwelzijn in beheer heeft. Het betreft meer concreet de bezoekersaantallen voor de websites www.adopteereendier.be , www.dierenwelzijndeklas.be en www.huisdierinfo.be
Relevantie	De indicator geeft aan hoeveel bezoekers elk van de drie specifieke websites van de afdeling Dierenwelzijn heeft gehad over een

	periode van twaalf opeenvolgende maanden, telkens gemeten van 1 januari tot 31 december van een jaar en voor de website www.dierenwelzijnindeklas.be kunnen ook het aantal downloads gerapporteerd worden. Deze cijfers geven een indicatie van het bereik dat de afdeling Dierenwelzijn heeft in Vlaanderen in het kader van haar sensibiliseringsopdrachten. Een hoger aantal bezoekers wijst er op dat de afdeling er beter in geslaagd is om een zeer breed publiek te bereiken met de gevoerde communicatie- en sensibiliseringscampagnes. Een goed geïnformeerde bevolking zou moeten leiden tot minder inbreuken op de regelgeving inzake dierenwelzijn en minder verwaarlozing en/of mishandeling van dieren in Vlaanderen.
Link met de ISE	- SD 2: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn - OD 26: Sensibilisering op maat
Berekeningswijze	De bezoekersaantallen van de specifieke websites van de afdeling Dierenwelzijn kunnen opgevolgd en opgevraagd worden door de medewerkers van de afdeling via de beheertools van de websites.
Tijdsperspectief	De cijfers worden bijgehouden over een periode van 12 opeenvolgende maanden, telkens te rekenen van 1 januari tot 31 december van een jaar.
Bron	De bezoekersaantallen worden geregistreerd in de beheertools van de verschillende websites. De bezoekersaantallen kunnen op jaarbasis of zelfs op maandbasis gegenereerd worden.

1.1 Strategische en operationele doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

SD 1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

OD 1: Uitwerken van een Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn

Om de huidige Dierenwelzijnswet, die dateert van 1986, aan te passen aan de veranderende inzichten en verwachtingen op het vlak van dierenwelzijn, legde ik een ontwerp van Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn voor aan de Vlaamse Regering dat een duidelijk geïntegreerd wetgevend kader creëert voor alle segmenten van het dierenwelzijnsbeleid gebaseerd op bestaande ervaring, buitenlandse regelgeving en op nieuwe inzichten. Hierbij heb ik erover gewaakt een samenhangend geheel te creëren dat voldoende houvast biedt voor toekomstige initiatieven. Ik zet het lopende goedkeuringstraject verder richting een definitieve goedkeuring.

OD 2: Verhogen van de transparantie van de aanvoer van honden uit het buitenland

De afgelopen jaren bouwde ik een samenwerking uit met Lidstaten van waaruit veel pups worden aangevoerd naar Vlaanderen. Dankzij overleg en informatie-uitwisseling met de autoriteiten van deze landen van oorsprong verhoogde ik het toezicht op en de transparantie van de handel in honden. Ik zet deze samenwerkingscultuur verder en investeer in duurzame relaties met de betrokken autoriteiten. Daarnaast trek ik op Europees niveau mee aan de kar voor de uitwerking van een regelgevend kader voor de handel in en het vervoer van gezelschapsdieren.

OD 3: Onnodige belemmeringen voor de kweek en handel in onder meer assistentiehonden en honden voor politie en leger wegwerken

Honden bestemd om ingezet te worden als assistentie- of interventiehond ondergaan een zware selectie en een langdurige opleiding, waardoor ook de kweek en handel van deze dieren zijn eigen specifieke kenmerken heeft. Ik creëerde de decretale basis om voor de kweek en handel van deze categorie van honden een kader op maat te kunnen voorzien. In uitvoering hiervan zal ik een ontwerpbesluit ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering om de erkenningsvoorwaarden voor deze nieuwe categorie te regelen.

OD 4: Aan banden leggen van de handel in producten bestemd voor dieren die hiervoor niet geschikt zijn

In de handel zijn heel wat producten bestemd voor dieren beschikbaar die niet geschikt zijn om aan hun fysiologische en ethologische behoeften te voldoen. Dit zorgt voor verwarring bij eigenaars die het beste voor hun dier willen en is schadelijk voor het welzijn van de dieren. In het ontwerp van Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn die momenteel het regelgevend traject doorloopt werd dan ook een decretale basis voorzien om in de toekomst de handel in ongeschikte producten bestemd voor dieren aan banden te kunnen leggen.

OD 5: Versterken van het dierenwelzijnsbeleid op lokaal niveau

De dierenasielen zijn een belangrijke schakel in het lokale dierenwelzijnsbeleid. Om hen te ondersteunen op hun weg naar professionalisering, zorgde ik voor een duurzame financiële ondersteuning. Op basis van de resultaten van de eerste twee subsidierondes, in 2021 en 2022, liet ik het systeem evalueren. Op basis van deze evaluatie werd het regelgevend kader bijgestuurd.

OD 6: Naar een uitdoving van het gebruik van paarden en pony's op kermissen

Ik heb de afgelopen jaren een uitdoofbeleid gevoerd voor het gebruik van paarden en pony's op kermissen. Bestaande uitbaters kregen een aangepaste vergoeding voor de omschakeling van hun activiteiten. De uitdovingsperiode is definitief afgelopen op 31 december 2022. Hiermee werd een belangrijke stap voorwaarts gerealiseerd op het vlak van meer dierenwelzijn in Vlaanderen.

OD 7: Vlaanderen neemt het voortouw op Europees niveau

Ik blijf ijveren voor een sterk dierenwelzijnskader op Europees niveau. Hiervoor houd ik nauw contact met andere voortrekkerslanden, zodat we samen een sterk front vormen in de strijd voor meer dierenwelzijn. Ik kijk dan ook uit naar de voorstellen van de Europese Commissie voor een aanpassing van de Europese dierenwelzijnswetgeving en neem hierin het voortouw in het kader van het Belgisch voorzitterschap.

OD 8: Aanpassing van de normen voor de huisvesting van fokkonijnen voor vleesproductie

Het besluit tot aanpassing van de normen voor de huisvesting van fokkonijnen voor de vleesproductie werd eind 2020 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Hiermee werden de minimumnormen voor de huisvesting van

mannelijke en vrouwelijke fokkonijnen en vleeskonijnen aangepast aan het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn. Tevens werd tegelijkertijd de groepshuisvesting van voedsters verplicht gemaakt, vanaf een datum te bepalen door de Vlaamse Regering en op basis van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek. Ik schreef een onderzoeksproject uit waarvan het eindrapport in 2022 werd opgeleverd. De onderzoeksresultaten lieten evenwel niet toe om in deze snel concrete beslissingen te nemen. Deze problematiek wordt verder bekeken en afgetoetst met de betrokken stakeholders waarbij er tevens duidelijkheid wordt verschaft aan de houders van fokkonijnen.

OD 9: Dossierafhandeling in het kader van het uitdoofbeleid voor pelsdierkwekerijen en houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Op 30 november 2023 komt er een einde aan de overgangsperiode voor het definitief stopzetten van de pelsdierhouderij en de productie van foie gras door middel van dwangvoeding. In 2024 handelen we de vergoedingsdossiers voor de uitdoofregeling verder af en blijf ik er op toezien dat de betrokken houders de vergoeding krijgen waar ze recht op hebben.

OD 10: Beschutting voor dieren op weiden

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn adviseerde om de aanwezigheid van natuurlijke of kunstmatige beschutting voor dieren die op de weide worden gehouden decretaal te verplichten, met een redelijke overgangstermijn. Ik heb het voorstel van de Raad dan ook overgenomen in het ontwerp van Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn die momenteel het regelgevend traject doorloopt. Er werd in het ontwerp van regelgeving bepaald dat de Vlaamse Regering de modaliteiten hiervan kan bepalen en in uitzonderingen hierop kan voorzien. Voor het uitwerken van uitvoeringsreglementering zal voor dit luik een gezamenlijk advies gevraagd worden aan de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn en de Minaraad.

Via een studieopdracht die eind 2022 werd opgeleverd, kon bepaald worden welke aanplantingen het meest geschikt zijn om te voldoen aan de behoefte aan beschutting. Er zal in 2024 van start gegaan worden met de organisatie van informatiesessies zodat dierenhouders de nodige begeleiding krijgen en tevens meer informatie verkrijgen over adequate beschutting voor weidedieren op de website van Dierenwelzijn Vlaanderen.

OD 11: Toewerken naar het einde van de onverdoofde chirurgische castratie van biggen

Als onderdeel van het structureel overleg met de landbouwsector blijf ik verder werk maken van de stopzetting van de chirurgische castratie van biggen. Helaas ligt het wegruimen van verschillende hinderpalen niet voor de hand.

OD 12: Verplichte bedwelming van volwassen runderen

Uit onderzoek is gebleken dat ook voor volwassen runderen omkeerbare bedwelming praktisch toepasbaar kan zijn. Ik volg de evoluties in dit kader van nabij op, zowel voor wat betreft de wetenschappelijke kennis als de toepasbaarheid in onze praktijkomstandigheden. Ik zal bij het verdere traject rekening houden met de bevindingen van de proefprojecten die hierover gelopen hebben.

OD 13: Ondersteunen van mobiele slachthuizen

Voor kleine aantallen dieren zou slachten op het bedrijf in een mobiel slachthuis een oplossing kunnen bieden aan een aantal welzijnsproblemen die verbonden zijn aan het transport van dieren naar het slachthuis en de slachthuisomstandigheden. Ik heb een haalbaarheidsstudie voor de praktische toepassing van een mobiele dodingsunit laten opstarten. De resultaten werden inmiddels ontvangen. Er wordt momenteel onderzocht of het mogelijk is een pilootproject op te starten om de mobiele dodingsunit in de praktijk te testen in gecontroleerde omstandigheden.

OD 14: Streven naar een uitfasering van kooisystemen voor het houden van pluimvee

Het Regeerakkoord voorziet een uitfasering van verrijkte kooisystemen als huisvesting voor kippen, na overleg met de landbouwsector en het uitvoeren van een economische impactstudie en met flankerende maatregelen en een redelijke overgangstermijn. De economische impactstudie werd intussen opgeleverd. In mijn ontwerp van Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn die momenteel het regelgevend traject doorloopt, voorzag ik een uitfasering van het gebruik van kooien voor de huisvesting van leghennen en moederdieren. Waar mogelijk zal ik tijdens de overgangsperiode de betrokken houders door middel van informatieverstrekking begeleiden naar meer diervriendelijke huisvestingsalternatieven.

OD 15: Onderzoek naar de herziening van de minimumnormen voor het houden van zoogdieren en vogels in dierentuinen

De minimumnormen voor het houden van zeezoogdieren en primaten in dierentuinen werden in 2019 aangepast aan de nieuwe inzichten over de welzijnsbehoeften van deze dieren. De minimumnormen voor het houden van de overige zoogdieren in dierentuinen paste ik intussen ook aan en dit na ontvangst van het advies van de Vlaamse Dierentuinencommissie. Voor de herziening van de minimumnormen voor vogels heb ik een overheidsopdracht uitgeschreven die gestart zal worden in het najaar van 2023 en een voorziene duurtijd heeft van 18 maanden.

OD 16: Onderzoek en overleg m.b.t. de uitdoving van het houden van dolfijnen in gevangenschap

Ik schreef een studie uit over het houden van dolfijnen in gevangenschap, waarbij zowel de dierenwelzijns- als de ethische aspecten in overweging werden genomen. Het eindrapport werd in 2022 opgeleverd. In het ontwerp van Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn heb ik een verbod laten opnemen voor het houden van walvisachtigen in gevangenschap. Er is echter op dit verbod wel een afwijking voorzien voor enerzijds gespecialiseerde opvangcentra voor gekwetste en zieke in het wild levende walvisachtigen met het oog op hun rehabilitatie en vrijlating in de natuur, en anderzijds voor de huidige exploitant van het enige reeds bestaande dolfinarium, voor zover de dieren gehouden worden op de locatie waar het dolfinarium is gevestigd op het moment van inwerkingtreding van dit artikel en mits naleving van de bijkomende door de Vlaamse Regering tegen uiterlijk 1 juli 2024 vast te stellen voorwaarden. Tevens zal er een kweekverbod en een invoerverbod gelden behoudens het aantal individuen is gedaald tot zes. Deze afwijking zal gelden tot op het moment dat de Vlaamse Regering, op advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn, vaststelt dat voor de betrokken dieren een alternatieve huisvesting mogelijk is met garanties op een sterk verbeterd dierenwelzijn. Dat advies volgt op een evaluatie van de afwijking die 10-jarlijks

plaatsvindt. De eerste evaluatie zal plaatsvinden na afloop van de termijn van 10 jaar te rekenen vanaf 1 januari 2027.

OD 17: Benoeming van de leden van de Vlaamse Dierentuinencommissie
De Vlaamse Dierentuinencommissie geeft advies rond het houden van dieren in dierentuinen en bij aanvragen door particulieren voor het houden van zoogdieren of reptielen die niet zijn opgenomen op de zogenaamde 'positieve lijsten'. Door de aanstelling van nieuwe commissieleden en de verlenging van lopende mandaten in 2022, verzekerde ik de continuïteit van de adviesverlening. De opvolging en ondersteuning van de werkzaamheden van de commissie is een recurrente taak.

OD 18: Stimuleren van alternatieven voor dierproeven en OD 19:
Ontsluiten van bestaande kennis over alternatieve methoden voor
dierproeven

Tijdens de vorige legislatuur werd op mijn initiatief het project Re-Place opgestart in samenwerking met de wereld van het wetenschappelijk onderzoek, zowel academisch als privé. Later sloot ook het Brussels Gewest zich hierbij aan. Het doel van dit project is het inventariseren en centraliseren van de expertise aangaande alternatieve methoden voor dierproeven en het vlot toegankelijk maken van deze gegevens voor onderzoekers. De verdere uitbouw, opvolging en optimalisatie van dit project is een recurrente taak. Ik zal onderzoekers blijven aanmoedigen om gebruik te maken van het systeem en eventuele hinderpalen te melden, zodat zowel het systeem als de data steeds verder verfijnd kunnen worden.

OD 20: Opstarten van een ronde tafel met het oog op de vermindering van
het proefdiergebruik

Ik schreef een opdracht uit met als doel om, in overleg met een ruime waaier aan stakeholders, te komen tot een actieplan bestaande uit gedragen actiepunten gericht op de vermindering van het proefdiergebruik in Vlaanderen. De uitvoering is in het najaar van 2021 opgestart.

In de eerste fase werden rondetafelgesprekken georganiseerd, inzoomend op die onderzoeksdomeinen (neurologie, oncologie en immunologie) waarin de meeste proefdieren ingezet worden. In deze fase werden opportuniteiten en aanbevolen acties geïdentificeerd. In de tweede fase werd in overleg met een brede waaier aan stakeholders, op basis van deze output een actieplan opgemaakt om het proefdiergebruik zo veel mogelijk af te bouwen en een ruimere dynamiek te creëren waarbij er blijvend gewerkt wordt aan een maximale implementatie van het 3V-principe.

OD 21: Versterking van de interne controlemechanismen op het gebruik
van proefdieren en hun welzijn

Het eindrapport voor het uitwerken en toepassen van de evaluatietool voor de werking van de ethische commissies voor dierproeven werd eind 2021 opgeleverd. Door middel van deze evaluatietool kan de afdeling Dierenwelzijn de werking van de Vlaamse ethische commissies voor dierproeven meer systematisch opvolgen. Dit is een recurrente taak.

OD 22: Benoeming van de leden van de Vlaamse Proefdierencommissie

Door de aanstelling van nieuwe commissieleden en de verlenging van lopende mandaten in 2021, verzekerde ik de continuïteit van de adviesverlening. De opvolging en ondersteuning van de werkzaamheden van de commissie is een recurrente taak.

OD 23: Valoriseren van het werk van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn verleent advies over dierenwelzijnsvraagstukken. Zijn bevoegdheid bestrijkt het volledige domein van dierenwelzijn, zodat alle diergroepen aan bod kunnen komen. De Raad streeft er steeds naar om alle betrokken actoren te betrekken bij het overleg en adviezen in consensus af te leveren. Hierdoor hebben de afgeleverde adviezen een breed draagvlak. Deze adviezen vormen dan ook een belangrijke hoeksteen bij de uitwerking van mijn beleid.

OD 24: Benoeming van de leden van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn

De nieuwe mandaten van de leden van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn startten op 1 januari 2020 voor een termijn van vier jaar. Begin 2024 moet deze Raad dus opnieuw samengesteld worden. Het voorbereiden van wetenschappelijke dossiers en de opvolging en begeleiding van de werkzaamheden van de Raad is een recurrente taak.

OD 25: Onderbrengen van de fokkerijreglementering katten en honden onder de bevoegdheid van de Minister van Dierenwelzijn

Op basis van een advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn over een wetenschappelijk verantwoord fokkerijbeleid schreef ik een opdracht uit voor de ontwikkeling van een databank en een publiek toegankelijke portaalsite. De uitvoering van deze opdracht zit nu halverwege en wordt van nabij opgevolgd door de afdeling Dierenwelzijn. Daarnaast werk ik aan een nieuw fokkerijbesluit dat het nodige juridische kader moet creëren voor een gedegen beleid. Tevens wordt tegelijkertijd de fokkerijreglementering van honden uit de landbouwreglementering gehaald.

SD 2: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn**OD 26: Sensibilisering op maat**

De dagelijkse vaststellingen van overtredingen door mijn administratie tonen aan dat sensibilisering noodzakelijk is en blijft. Een doorgedreven en volgehouden sensibilisering op basis van objectieve en wetenschappelijk onderbouwde parameters blijft dus essentieel om te evolueren naar een maatschappij waar het welzijn van dieren steeds centraal wordt gezet. Dit is dan ook een permanente opdracht waarbij de gebruikte kanalen en ingezette middelen moeten aangepast zijn aan de te brengen boodschap en de doelgroep.

OD 27: Het ontwikkelen van een dierenwelzijnslabel voor producten van dierlijke oorsprong

Ik schreef verschillende opdrachten uit met het oog op het faciliteren van de operationalisering van het Vlaams keurmerk voor dierenwelzijn, naar analogie met het Nederlandse Beter Leven Keurmerk of andere vergelijkbare keurmerken.

De verschillende rapporten werden intussen opgeleverd. De nodige stappen worden gezet met het oog op het operationeel worden van het Vlaams dierenwelzijnslabel.

SD 3: Waken over een kordaat controle- en handhavingsbeleid

OD 28: Investeren in een degelijk controle- en handhavingsbeleid

Ik voer een controlebeleid dat alle betrokken doelgroepen dekt, waarbij ik een gelijke mate van controle van elk type actoren nastreef. Ik investeer in een zo uitgebreid mogelijke controle van alle geledingen van de dierenhandel en -houderij, waarbij ik de beschikbare mensen en middelen zo efficiënt mogelijk inzet.

Voor het toezicht op het dierenwelzijn in de slachthuizen doe ik beroep op zelfstandige dierenartsen. De werking van dit nog nieuwe systeem werd geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt de werking verder bijgestuurd, zodat meer gericht gecontroleerd zal worden daar waar het risico op dierenwelzijnsproblemen het grootst is. Dit zal de efficiëntie van de controles verder verhogen.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

In de volgende overzichtstabellen wordt u een meer gedetailleerd overzicht gegeven van de ontvangsten en uitgaven die binnen het ISE Dierenwelzijn ingeschreven werden in de begrotingsopmaak 2024.

Ontvangsten

Met de 6de staatshervorming werd de bevoegdheid Dierenwelzijn overgeheveld naar de Gewesten. Als gevolg hiervan werd bij BO2015 op Vlaams niveau een "Vlaams Dierenwelzijnsfonds" opgericht. Alle ontvangsten binnen het beleidsveld Dierenwelzijn komen binnen via dit Dierenwelzijnsfonds. Deze ontvangsten kunnen dankzij de werking van het begrotingsfonds ook terug ingezet worden voor uitgaven binnen het beleidsveld Dierenwelzijn.

Uitgaven

DIERENWELZIJD, MVG

Inhoudelijke toelichting evolutie:

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO),	6.088	1.750	7.838	14.365	-4.822	9.543

provisies (PR))						
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	75	-60	15
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	6.088	1.750	7.838	14.440	-4.882	9.558
Aanwending VAK-ruiter	393					

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De middelen binnen het Vlaams Dierenwelzijnsfonds kunnen aan uitgavenzijde zeer breed ingezet worden ten voordele van Dierenwelzijn. De uitgaven worden in de begroting gelijkgesteld aan de ESR-ontvangsten binnen het Fonds (1.056 keuro).

De reguliere beleidskredieten binnen Dierenwelzijn (6.782 keuro) worden voor het grootste deel ingezet voor beleids- en onderzoeksuitgaven inzake dierenwelzijn (3.254 keuro). Daarnaast wordt 1,8 miljoen euro voorzien voor de ondersteuning van de dierenasielen en 1,7 miljoen euro voor de dierenwelzijnsinspecties in de Vlaamse slachthuizen.

Binnen het beleidsveld Dierenwelzijn is er ook een VAK-begrotingsruiter van toepassing voor de financiering van het uitdoofbeleid voor pelsdierhouderijen en foie grasproducenten. Hierdoor kon 10 miljoen euro VAK dat in 2018 voorzien werd, overgedragen worden naar de volgende jaren. Deze dossiers dienen eerst volledig afgehandeld te worden door de bevoegde landcommissies vooraleer tot uitbetaling overgegaan kan worden. Voor BO 2024 wordt ingeschat dat het saldo van dit VAK, ten bedrage van 393 keuro, aangewend zal worden in 2024.

De volgende meer gedetailleerde budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid

Ontvangsten

QB0-9QFDTMB-OW - ONTWIKKELEN VAN EEN COHERENT EN VOORUITSTREVENDE DIERENWELZIJSBELEID, EEN EFFICIENTE SENSIBILISERINGSSTRATEGIE EN EEN KORDAAT CONTROLE- EN HANDHAVINGSBELEID (DIERENWELZIJSFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Met de 6de staatshervorming werd de bevoegdheid Dierenwelzijn overgeheveld naar de Gewesten. Als gevolg hiervan werd bij BO2015 op Vlaams niveau een "Vlaams Dierenwelzijnsfonds" opgericht.

Dit fonds wordt gespijsd met de opbrengsten voortvloeiend uit de bepalingen van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, onder andere met de retributies voor de aanvragen tot erkenning en voor de aflevering van het certificaat van goedkeuring voor vervoermiddelen voor dieren, de bijdragen voor de identificatie en registratie van honden en katten, en de administratieve boetes bedoeld in artikel 41bis van de Dierenwelzijnswet.

Daarnaast kan het fonds gespijsd worden met schenkingen, legaten en sponsoring; vrijwillige bijdragen van de proefdiergebruikers voor onderzoek naar en promotie van alternatieven voor dierproeven; rechtsplegingsvergoedingen die in kader van rechtszaken opgelegd kunnen worden; en de inning van bij eigenaars of voormalige eigenaars van onkosten die voortvloeien uit de inbeslagname van verwaarloosde dieren.

Kredietevolutive:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	0	1.056	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	1.056	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Geen wijzigingen ten opzichte van de BA2023.

Uitgaven

QB0-1QFD2MA-WT – ONTWIKKELEN VAN EEN COHERENT EN VOORUITSTREVENDE DIERENWELZIJSBELEID, EEN EFFICIENTE SENSIBILISERINGSSTRATEGIE EN EEN KORDAAT CONTROLE- EN HANDHAVINGSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de reguliere werkmiddelen inzake dierenwelzijn gegroepeerd. Het gaat hierbij vooral om de uitgaven voor studies en wetenschappelijk onderzoek inzake dierenwelzijn. Verder worden ook de vergoedingen voor dierenartsen die controles uitvoeren in slachthuizen en de ondersteuning van dierenasielen gefinancierd vanuit dit artikel. Ook de bijdrage van het Vlaams Gewest in het kader van het FAVV-protocol, campagnes en communicatie-initiatieven en diverse administratie- en werkmiddelen inzake dierenwelzijn worden aangerekend op dit artikel. Ook de kredieten voor het uitdoofbeleid voor de pelsdierhouderijen en foie grasproducenten wordt hierop voorzien.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	5.032	13.309
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	1.750	-4.822
BO 2024	6.782	8.487
Aanwending VAK-ruiter	393	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Dierenwelzijn (tabel NBR: uitvoering nieuwe Codex + ondersteuning dierenasielen)	1.750	1.750	Er wordt een extra recurrent beleidsbudget voorzien voor het beleidsveld Dierenwelzijn van 1.750 keuro. Met behulp van dit budget kan uitvoering gegeven worden aan de uitvoering van de nieuwe Vlaamse Codex Dierenwelzijn, én kan voorzien worden in extra ondersteuning voor de dierenasielen.
Vereffeningskalender uitdoofbeleid pelsdierhouderijen	0	-6.572	Bijstelling na analyse van de vereffeningskalender. In het kader van het 'uitdoofbeleid pelsdierhouderijen en foie grasproducent' is er naar raming nog een restbedrag van 393 keuro VEK nodig (voor aanrekening in 2024 op het restsaldo van de begrotingsruiter).
TOTAAL	1.750	-4.822	

QB0-1QFD4MB-WT – ONTWIKKELEN VAN EEN COHERENT EN VOORUITSTREVENDE DIERENWELZIJNSBELEID, EEN EFFICIENTE SENSIBILISERINGSSTRATEGIE EN EEN KORDAAT CONTROLE- EN HANDHAVINGSBELEID (DIERENWELZIJNSFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Met de 6de staatshervorming werd de bevoegdheid Dierenwelzijn overgeheveld naar de Gewesten. Als gevolg hiervan werd bij BO2015 op Vlaams niveau een "Vlaams Dierenwelzijnsfonds" opgericht.

De inkomsten van het Fonds mogen aangewend worden voor de financiering van administratie- en werkingskosten, personeelskosten van de afdeling dierenwelzijn, kosten voor juridische bijstand, kosten voor sensibilisering, kosten voor studies en wetenschappelijk onderzoek, de Vlaamse Dierenwelzijnsprijs, investeringen, toezicht, en de toepassing en controle van de bepalingen van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren en de uitvoeringsbesluiten, waaronder ook de kosten die gepaard gaan met de inbeslagname van verwaarloosde dieren, alsook het verlenen van subsidies voor het dekken van de kosten voortvloeiend uit het gesubsidieerd wetenschappelijk onderzoek in het kader van dierenwelzijn, inclusief de onderzoeksprojecten toegekend voor 1 juli 2014 door de FOD Volksgezondheid, en deze bestemd ter uitvoering van projecten in het kader van het Klimaatbeleid.

De toegewezen uitgaven binnen het Fonds worden gelijkgesteld aan de geraamde ontvangsten binnen het Fonds (zie artikel QB0-9QFDTMB-OW).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	1.056	1.056
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	1.056	1.056

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2023.

QB0-1QFD4MB-LO - ONTWIKKELEN VAN EEN COHERENT EN VOORUITSTREVENDE DIERENWELZIJNSBELEID, EEN EFFICIENTE SENSIBILISERINGSSTRATEGIE EN EEN KORDAAT CONTROLE- EN HANDHAVINGSBELEID (DIERENWELZIJNSFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel wordt gecreëerd om het vanaf 2024 mogelijk te maken om personeelskosten in het kader van de uitvoering van de nieuwe Codex Dierenwelzijn aan te rekenen op het Dierenwelzijnsfonds.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QB0-1QFD2MY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel worden de middelen voor de sluiting van alle pelsdierhouderijen en een foie grasproducent in Vlaanderen finaal uitbetaald aan de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Het is immers de VLM die vanuit de Landcommissies de feitelijke uitbetalingen zal uitvoeren.

Telkens er duidelijkheid is omtrent uit te betalen vergoedingen worden de betrokken middelen via kredietherschikking overgeheveld vanuit artikel QB0-1QFD2MA-WT naar dit artikel, om zodoende conform het VCO tot uitbetaling over te kunnen gaan richting de betrokken kwekerijen.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	0	75
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-60
BO 2024	0	15

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Vereffeningskalender Samenwerkingsovereenkomst	0	-60	Bijstelling na analyse van de vereffenings- kalender.
TOTAAL	0	-60	

1.3.2. DAB's

Niet van toepassing.

1.3.3. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing.

1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht

Niet van toepassing.

VI. APPARAATSKREDIETEN**TOTAAL APPARAATSKREDIETEN BBT DIERENWELZIEN****(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	0	0	0	2.739	2.739
Bijstelling BO 2024	0	0	0	0	0
BO 2024	0	0	0	2.739	2.739

PROGRAMMA QA – QB0 – DEPARTEMENT OMGEVING – DIERENWELZIEN**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	0	0	0	2.739	2.739
Bijstelling BO 2024	0	0	0	0	0
BO 2024	0	0	0	2.739	2.739

Binnen het beleidsveld Dierenwelzijn is er slechts 1 entiteit actief: het departement Omgeving. Aangezien het departement ook actief is binnen andere beleidsvelden (Omgeving en Natuur, Energie, Klimaat) werd er op basis van de inzet van het personeelsbestand binnen het departement een inschatting gemaakt van het deel van de apparaatskredieten die ingezet worden voor Dierenwelzijn in 2024.

Er zijn in 2024 geen aanpassingen ten opzichte van de BA2023. Er wordt in 2024 binnen het apparaatsprogramma een personeelsbudget van 2.511 keuro en een werkingsbudget van 228 keuro ingezet voor het beleidsveld Dierenwelzijn.

Aangezien het departement Omgeving dus hoofdzakelijk actief is binnen andere beleidsvelden (Omgeving & Natuur) wordt er voor de bespreking van de achterliggende departementale begrotingsartikels QB0-1QAX2ZZ-LO en QB0-1QAX2ZZ-WT verwezen naar de BBT voor het beleidsveld Omgeving en Natuur.

VII. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	algemene ontvangsten
BA	begrotingsaanpassing
BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BO	begrotingsopmaak
DAB	dienst met afzonderlijk beheer
ESR	Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen
ISE	inhoudelijk structuurelement
IVA	intern verzelfstandigd agentschap
LO	leningsopbrengsten
TO	toegewezen ontvangsten
VAK	vastleggingskrediet
VEK	vereffeningskrediet
VLM	Vlaamse Landmaatschappij

VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'